

**A tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló
1996. évi LVII. törvény módosításáról szóló törvénytervezet társadalmi
egyeztetése**

Tipizált összefoglaló

A tisztességtelen piaci magatartás és versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény módosításáról szóló előterjesztés tervezetének társadalmi egyeztetés során a következő személyektől, szervezetektől érkezett vélemény a tervezet szövegére:

- AmCham Amerikai-Magyar Kereskedelmi Kamara
- CMS Cameron McKenna LLP Ügyvédi Iroda
- Lakatos, Köves és Társai Ügyvédi Iroda
- Magyar Versenyjogi Egyesület észrevételei a következő ügyvédi irodák munkatársainak közreműködésével készültek:
 - o Réczicza Dentons Europe LLP,
 - o KLART Legal Ügyvédi Társulás,
 - o Horváth és Társai Ügyvédi Iroda DLA Piper,
 - o Kajtár Takács Hegymegi Barakonyi Baker & McKenzie Ügyvédi Iroda,
 - o Oppenheim Ügyvédi Iroda,
 - o Bán, S. Szabó & Partners Ügyvédi Iroda,
 - o Lengyel Allen & Overy Ügyvédi Iroda,
 - o CHSH Dezső & Partners Ügyvédi Iroda,
 - o Szecskay Ügyvédi Iroda
- dr. Nagy Zsolt

	A Tpvt. észrevétellel érintett, társadalmi egyeztetésre bocsátott Törvényjavaslat szerinti rendelkezése	Észrevétel, javaslat	Megjegyzés
1.	Általános észrevétel a fúziós szabályozással összefüggésben	Mivel a sommás eljárás általános közigazgatási eljárási szabályként került bevezetésre, nem igazodott a fúziós eljárás rendjéhez és annak alkalmazása több kérdést is felvetett. Ugyanakkor egyetértünk az egyszerűbb megítélésű összefonódásokra vonatkozó ügyintézési határidő lerövidülésével a sommás eljárás által. A Törvényjavaslat következtében háromfázisúvá váló eljárás kialakításának ezt a lerövidülést tovább kellene vinnie, a fúziós eljárás ügyintézési határideje a háromfázisúvá alakulás következtében nem szabad, hogy hosszabb legyen. Erre tekintettel javasolt annak egyértelművé tétele a Törvényjavaslatban, hogy a bejelentéses eljárás ügyintézési ideje (8 nap) beszámít a hivatalbóli fúziós eljárás ügyintézési idejébe.	A Törvényjavaslat észrevétellel érintett rendelkezései módosításra kerültek, figyelemmel a Magyar Versenyjogi Egyesület javaslataira is.
2.	Általános észrevétel a fúziós szabályozással összefüggésben	Aggályos, hogy a bejelentéses-hivatalbóli eljárás koncepciójával mennyiben fér össze szolgáltatási díj megfizetése a vizsgálat alá vont vállalkozásoktól.	Az összefonódás-bejelentés kapcsán a GVH oldalán elintézési kötelezettség keletkezik, amely kapcsán indokolt igazgatási szolgáltatási díj megfizetésének előírása.
3.	Általános észrevétel a fúziós szabályozással összefüggésben	Fontos annak a biztosítása, hogy a díjbefizetések jelentős csökkenése ne veszélyeztesse a GVH tevékenységének finanszírozását, s egyben színvonalát.	A GVH bevételeinek az összefonódásokkal összefüggésben jelentkező csökkenése nem veszélyezteti a GVH finanszírozását, tevékenységének színvonalát.
4.	Általános észrevétel a fúziós szabályozással összefüggésben	A Tpvt. jelenleg hatályos 43/G.-43/H. §-ban szabályozott bejelentéstől megfelelően megkülönböztetendő az összefonódások bejelentése	A Törvényjavaslat az észrevételnek megfelelően módosításra került, az „összefonódás-bejelentés” fogalmat alkalmazva.
5.	Általános észrevétel a versenyjogi kártérítési igények szabályozásával összefüggésben	A tervezet törekszik arra, hogy a különböző felek azonos ténybeli és jogi alapból származó vitáiban ne kelljen párhuzamos bizonyításokat lefolytatni. Figyelembe veendő a közigazgatási perrendtartás tavaszi változatában még biztosan szereplő mintaper intézménye.	A Törvényjavaslat elsősorban az Irányelv átültetését szolgálja, melynek során kerülendő a nem hatályos jogintézmények megjelenítése.
6.	Általános észrevétel a versenyjogi kártérítési igények szabályozásával összefüggésben	A Törvényjavaslat a XIV/A. Fejezet keretében használt számos speciális fogalmat a szövegbe ágyazva definiál (pl. alternatív vitarendezés, versenyjogi kártérítési per, kartell, áreltérítés). Javasolt, hogy a Törvényjavaslat külön értelmező rendelkezések keretében és nagyobb tartalmi pontossággal határozza meg az Irányelv	A Törvényjavaslat, illetve a Tpvt. az indokolt mértékben, a felesleges túlszabályozást elkerülve tartalmazza a fogalommeghatározásokat, s kerülendő a világos szabályozáshoz

		átültetésére tekintettel alkalmazott speciális fogalmakat.	szükségesnek nem mutatkozó definíciók megjelenítése.
7.	Általános észrevétel a versenyjogi kártérítési igények szabályozásával összefüggésben	Megfontolandó, hogy a XIV/A. és XIV/B. fejezetek a jelenleg hatályos XV. fejezet után kerüljenek beillesztésre. A XIV/A. fejezet címe pontatlan, mivel a 88/A. § (1) bekezdése az EUMSZ 101. és 102. cikkére is utal. Javasolt a XIV/A. fejezet anyagi és alaki szabályait logikailag különválasztva szabályozni. Ez a szubszidiárius törvényekkel való összevetést is segítené. A XIV/B. fejezet a Tptv. IV. és V. fejezeténél a jogszabály szövegében és szerkezetében sorrendjében előbb elhelyezkedő III. fejezethez kapcsolódik, így megfontolandó a tervezett módosítások sorrendiségét is ehhez igazítani.	A Törvényjavaslat szerkezetének módosítása nem indokolt, ugyanakkor fejezet címe módosításra került.
8.	Általános észrevétel a versenyjogi kártérítési igények szabályozásával összefüggésben	A tervezett <i>XIV/A fejezet címe</i> nem pontos, mert az a Tptv. IV. és V. fejezetének megsértésére alapító polgári jogi igényekről szól, miközben nyilvánvalóan az EUMSZ. 101. és 102. cikkekre is gondol a jogalkotó.	A fejezet címe módosításra került.
9.	23. §	A GVH gyakorlatában számos esetben kimondta, hogy a vállalkozás versenyjogi függetlensége (illetve ezt megfordítva: az irányítás kérdése) szempontjából a gyakorlatban azon döntéseknek van jelentősége, melyek kifejezetten az érintett vállalkozás versenysztratégiai (piaci) magatartásával vannak közvetlen összefüggésben (ilyennek elsősorban a vállalkozás üzletpolitikájához kapcsolódó stratégiai jellegű döntések [pl. az üzleti terv elfogadása], másodlagosan pedig a vállalkozás napi operatív működéséhez kapcsolódó döntések minősülnek. A fentiek Tptv.-ben való rögzítése egységesítené és konzekvensebbé tenné a jogértelmezést, illetve a jogalkalmazást azzal, hogy törvényi szinten is egyértelművé tenné: a piaci magatartás vagy annak valamely lényeges elemének meghatározása szempontjából irreleváns, azzal közvetlenül össze nem függő döntéstípusok tekintetében fennálló döntéshozatali, illetve – befolyásolási jogosultságot, illetve képességet az irányítás fennállásának versenyjogi megítélése szempontjából figyelmen kívül kell hagyni, az ilyen kompetenciák, illetve jogosultságok nem alapoznak meg versenyjogi értelemben vett irányítást.	A Tptv. javaslat szerinti módosítása nem indokolt.
10.	24. § (2) bekezdés	A Törvényjavaslattal módosított Tptv. 24. § (2) bekezdés szerint az árbevételi küszöbérték meghatározása során figyelembe kellene venni az azonos vállalkozáscsoportok között két éven belül végrehajtott olyan összefonódásokat, amelyek tekintetében versenyfelügyeleti eljárás lefolytatására nem került sor. Figyelembe véve, hogy a Tv. javaslat át kíván térni a fúziók engedélyezése körében a bejelentéses rendszerre, amely nem minősülne a Tptv. értelmében versenyfelügyeleti eljárásnak,	A Törvényjavaslat ezen rendelkezése módosításra került.

		nem világos, hogy az összeszámitási szabály miért kerülne kiterjesztésre azokra a fúziókra, amelyeket a GVH már az erre irányuló bejelentés alapján megvizsgált, és a végrehajtásuk ellen nem emelt kifogást. A szabály eredeti célja ugyanis az, hogy a tranzakciók feldarabolása esetén azok ne kerüljenek ki a GVH látóköréből, és amennyiben együttesen az árbevételi küszöböt elérik, ne lehessen kikerülni az engedélykérési kötelezettséget. Mivel egy az új rendszer fogalmai szerint „bejelentett” összefonódás már versenyjogi kontroll tárgyát képezte, ezért álláspontunk szerint indokolt az összeszámitás szabálya alól mentesíteni.	
11.	24. § (2) bekezdés		A Törvényjavaslat ezen rendelkezése módosításra került.
12.	24. § (4) bekezdés	Javasolt objektív mérőszám törvénybe iktatása az utólagos kontroll kapcsán (pl. a tranzakció értéke). Ezen alacsonyabb tranzakciós küszöbérték lehetővé teheti azt, hogy a GVH az általa célzott piacokon fel tudjon lépni, ugyanakkor viszonylagos jogbiztonságot teremthet, az utólagos ellenőrzés korlátozásával. Figyelembe véve, hogy számos külföldi tranzakció, mely a magyarországi piacokra nem fejt ki hatást, teljesítené a tranzakciós küszöbértéket, célszerű, ha egy - a Tptv. 24. § (1) bekezdése szerinti küszöböknel alacsonyabb összegű - árbevételi küszöb is alkalmazandó lenne a tranzakciós küszöbérték mellett.	A Törvényjavaslat ezen rendelkezése módosításra került.
13.	24. § (4) bekezdés	Aggályos a jogbiztonság és a kiszámíthatóság szempontjából. Egyrészt a piaci szereplők számára bizonytalanságot hozna, hiszen az egyébként nem bejelentésköteles (a hatályos szabályozás szerint engedélyköteles) és ennek megfelelően jogszerűen végrehajtható összefonódások esetében is felvetné, hogy a GVH eljárást indít az összefonódás vizsgálatára és esetlegesen annak végrehajtását követően feltételt vagy kötelezettséget ír elő, netalán az összefonódást megtiltja (és utólagosan annak megszüntetésére kötelez). Javasolt további szempontok (pl. viszonylag magas, akár 50-60%-os küszöbszámok vagy egyéb követelmények) korlátként történő meghatározását, illetve a hat hónapos időszak csökkentését. Bizonytalanságot okoz az is, hogy a bejelentőnek önállóan kellene elvégeznie az érintett piac meghatározását, elemzését, piaci részesedésének meghatározását, esetleges versenyproblémák azonosítását, amely magában hordozhatja a kétséget, hogy a GVH egy hivatalbóli eljárás során vajon azonos elemzési eredményre jutna-e.	A Törvényjavaslat ezen rendelkezése módosításra került.
14.	24. § (4) bekezdés	A Tptv. módosítás jelentős újítása, hogy a GVH, igaz csak hat hónapon belül, de a forgalmi küszöbököt el nem érő vállalkozások összefonódása esetében is vizsgálatot indíthat. Ehhez kapcsolódóan a törvénymódosítás lehetővé tenné az ilyen kisebb léptékű összefonódások	A Törvényjavaslat ezen rendelkezése módosításra került.

		bejelentését is. Aggasztónak tartjuk, hogy mindez a jelenlegi állapothoz képest azt sugallja, hogy a jövőben a GVH jelentős szigorral, akár a szétválasztás szankcióját is alkalmazva, fel kíván lépni olyan jogszerűen létrejött tranzakciók ellen, ahol a megerősödött vállalkozás a kiszorult konkurencia szerint visszaélés szerű magatartást folytat. Javasolt megkötésekkel, <i>további feltételekkel bevezetni a küszöbszámok alatti összefonódások opcionális bejelentését.</i> Szóba jöhet egy magas, pl. 50%-os, vagy akár még magasabb együttes piaci részesedéshez kötni az opcionális bejelentés lehetőségét.	
15.	27. § (6) bekezdés	A szabályozás alapján nem egyértelmű, hogy az utolsó hitelesen lezárt üzleti év zárónapja után bekövetkezett módosulások (pl. új vállalkozás(rész) megszerzése vagy elidegenítése) pontosan meddig, mennyiben és hogyan veendők figyelembe. A Versenytanács Elvi Jelentőségű Döntéseinek vállalkozás(rész) elidegenítésére született 27.1 pontja (Vj-155/2008.) az uniós szabályozás (Fúziós Közlemény, 173. pont) követésére törekszik (aláírás időpontja), ez azonban nincs összhangban a Tpv. jelenleg hatályos, illetve a tervezett 27. § (6) bekezdésével (mely szerint a kérelem/bejelentés benyújtásának időpontja, és nem a szerződés aláírása az irányadó).	A Törvényjavaslat javaslat szerinti módosítása nem indokolt.
16.	28. § (1) bekezdés	Irányításszerzés esetén nem indokolt a kérelmezők körét a vállalkozásrészt, illetve a közvetlen irányítást megszerző vagy az azt közvetlenül irányító vállalkozásra korlátozni. Ez a gyakorlatban számos esetben mesterségesen megállapított kérelmezői státuszt eredményez (pl. a kérelmező minden érintett országban az érintett vállalatcsoport egyik jelentős tőkeerővel rendelkező (anya)vállalata (pl. az irányítást szerzőt csak közvetve irányító vállalkozás), addig Magyarországon a Tpv. jelenlegi megfogalmazása alapján az összefonódás szempontjából kevésbé jelentős leányvállalat kap egy (fiktív) kérelmezői státuszt). Az ilyen irányú gyakorlat eltérést jelent az Európai Unió gyakorlatától (Fúziós Rendelet, 4. cikk 2.), valamint fenntartásának nincs jogpolitikai indoka. Az "irányítást megszerző" megfogalmazás kiterjeszti a kérelmezők körét az irányításszerző vállalkozáscsoport bármely olyan tagjára, mely közvetlenül vagy közvetve szerez irányítást.	A Törvényjavaslat javaslat szerinti módosítása nem indokolt.
17.	28. §	A pénzügyi vállalkozást a hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvény ("Hpt.") 7. § (1) bekezdése a pénzügyi intézmények egyik kategóriájaként jelöli meg, míg pontos meghatározását a Hpt. 9. §-ában található. A szektor-specifikus szabályozás tükrében, illetve a szabályozás pontosítása és egyértelműsítése érdekében indokolt a „pénzügyi vállalkozások” a Tpv. 28. § (3) bekezdésében való külön nevesítése.	A Törvényjavaslat javaslat szerinti módosítása nem indokolt.

18.	30. §	A Tpvt.-ben megjelenő anyagi jogi fúziós teszt, illetve a Fúziós Rendeletben megjelenő "SIEC teszt" (Fúziós Rendelet, 2. cikk, 2. bekezdés) megfogalmazása nem mutat teljes azonosságot. Ugyanakkor a két teszt a GVH gyakorlata alapján tartalmilag megegyezik, ezért nem indokolt a fogalmazásbeli eltérés fenntartása, különös tekintettel arra, hogy a jelenlegi szövegezés (2009-beli) megalkotásának célja is az uniós jogi rendelkezésekkel való összhangba hozatal volt (lásd a 2009. évi XIV. törvény indokolását). Az uniós versenyjogi szabályokkal való teljes összhangba hozatal érdekében szükségesnek látszik a Tpvt. módosítása.	A Törvényjavaslat javaslat szerinti módosítása – a Tpvt. koherenciájának fenntartása érdekében - nem indokolt.
19.	43/J. § (2) bekezdés	A gyakorlatban az összefonódásokat megalapozó tranzakciók jelentős hányadában a feleknek kiemelten jelentős üzleti érdeke fűződik a tranzakció tényének bizalmas kezeléséhez. Amennyiben a bejelentő (kérelmező) az összefonódás tényének üzleti titokként történő kezelésére vonatkozó indokolt kérelmet terjeszt elő, javasolt az eljárási cselekményeket és a Tpvt. 64/B. § alkalmazását kizárólag az összefonódásban (és az eljárásban ügyfélként) résztvevő felektől, továbbá esetlegesen, szűk körben és kifejezetten célhoz kötötten más hatóságtól, állami vagy önkormányzati szervtől való adat- és információkérésre szűkíteni. Indokolt lehet adott esetben különbséget tenni a szabályozásban az egyszerűsített és teljes körű eljárásban elbírálásra kerülő összefonódások között: míg az adott esetben a lehető legszűkebb körre szorítandó, a teljes körű eljárásban vizsgált fúzióknál a felek üzleti érdekét védő megfelelő garanciák mellett lehetne az adat- és információkérés lehetőségét szabályozni.	A Törvényjavaslat javaslat szerinti módosítása nem indokolt, biztosítani szükséges, hogy a GVH az összefonódás vizsgálatára irányuló eljárás során a tényállás tisztázása érdekében a szükséges eljárási cselekményeket elvégezhesse.
20.	60/A. § (1) bekezdés	A szabályozás lehetővé tenné, hogy a GVH olyan összefonódásokat vizsgáljon, amelyek bejelentése egyébként nem lenne szükséges. Fontos lenne – az egyébként nem bejelentésköteles összefonódások hivatalbóli vizsgálata vonatkozásában tett észrevételekhez hasonlóan – eljárási többlet-követelmények, garanciák beépítését a szabályozásba azzal a céllal, hogy az ilyen típusú vizsgálat lehetősége a lehető legszűkebb körre korlátozódjék.	A Törvényjavaslat módosításra került.
21.	62. §	Nem indokolt, hogy a Tpvt. 25. § (2) bekezdése szerinti – átmeneti irányításszerzés állandóvá tétele – kérelmet alapesetben magasabb eljárási díjtétellel terheli a Törvényjavaslat, mint az összefonódás 24. § szerinti bejelentését – vö. Tpvt. 62. § (2) bekezdése, ami szerint átmeneti irányításszerzés vizsgálata – amennyiben nem teljes körű az eljárás – hárommillió forint, szemben a bejelentéssel, amely – amennyiben nem indul abból versenyfelügyeleti eljárás – „csupán” egymillió forint. Javaslat: Az igazgatási szolgáltatási díj a Tpvt. 25. § (2) bekezdés tervezete szerinti eljárás esetén is a	A Törvényjavaslat módosításra került.

		Tpvt. 43/M. § (1) bekezdés tervezete szerinti egymillió forintban kerüljön megállapításra.	
22.	63. § (2) bekezdés d) pont	Javasoljuk, hogy a Tpvt. 63. § (2) bekezdés d) pontjában és (3) bekezdésében feltüntetésre kerüljön, hogy az ügyintézésre nyitva álló határidő „a vizsgálat elrendelésétől számított”-an alkalmazandó.	A Törvényjavaslat módosításra került.
23.	63. § (3) bekezdés	Javasoljuk, hogy a Tpvt. 63. § (2) bekezdés d) pontjában és (3) bekezdésében feltüntetésre kerüljön, hogy az ügyintézésre nyitva álló határidő „a vizsgálat elrendelésétől számított”-an alkalmazandó.	A Törvényjavaslat módosításra került.
24.	65/A. §	A Törvényjavaslat a Tpvt. 65/A–D. §-a szerinti rajtaütés lehetőségét az összefonódásokra is kiterjesztené. Nem feltétlenül indokolt a jogintézmény bevezetése a fúziós eljárásokban, ugyanis az eljárás jellege alapvetően különbözik az antitröszt eljárásoktól (kartell és erőfölényes eljárásoktól), így a helyszíni kutatással járó, a magánszférába történő ilyen mértékű beavatkozás nem tűnik indokoltnak. Amennyiben a szabályozás módosítására mégis sor kerülne, úgy arra csak abban az esetben kerülhessen sor, ha a GVH a Tpvt. 29. § szerinti végrehajtási tilalom megsértése vagy a hatóság félrevezetése miatt rendel egy vizsgálatot.	A Törvényjavaslat észrevétellel érintett rendelkezése módosításra került.
25.	65/A. §	Aggályos a módosítás, különös tekintettel arra, hogy az antitröszt eljárásokkal szemben a fúziókontroll területén az eljárás jellemzően kérelemre (bejelentésre) indul, továbbá a felek és a GVH együttműködésére épül.	A Törvényjavaslat észrevétellel érintett rendelkezése módosításra került.
26.	65/A. §	Nem indokolt a vállalkozások ügymenetét jelentősen megakasztó bizonyíték gyűjtési intézményt egy olyan eljárásban bevezetni, amely egyrészt a jövőben versenyproblémákat igyekszik azonosítani, másrészt alapvetően a felek együttműködésén alapszik. Elegendő lenne a GVH céljainak eléréséhez a Ket. 56. § szerinti szemle alkalmazásának a lehetősége (amely indokolt esetben szintén fogatosítható előzetes értesítés nélkül).	A Törvényjavaslat észrevétellel érintett rendelkezése módosításra került.
27.	67. § (3) bekezdés	A Tpvt. új 67. § (3) bekezdésének cb) pontjában a félreértések elkerülése végett javasoljuk kifejezetten feltüntetni, hogy az öt éves elévülés kifejezetten csak a 70. § (1a) a) és c) pontjai szerint – azaz a hagyományos értelemben vett „hivatalból indított fúziós eljárások” kapcsán – megindítandó vizsgálatra vonatkozik. A bejelentés, majd azt követő versenyfelügyeleti eljárás megindítás rendszerében ugyanis az alkalmazandó szabály a Tpvt. 43/N. § (1) a) és b) pont, azaz a bejelentés beérkezésétől számított 8 napon belül kell döntsön a versenyfelügyeleti eljárásról a GVH és fontos lenne kimondania a törvénynek, hogy – 24. § szerinti bejelentés nyomán – később nem indíthat eljárást.	A Törvényjavaslat módosításra került.
28.	67. § (3) bekezdés		A Törvényjavaslat módosításra került.
29.	70. § (1a) bekezdés b) pont	Aggályos a jogbiztonság és a kiszámíthatóság szempontjából.	A Törvényjavaslat módosításra került.

30.	70. § (1a) bekezdés b) pont		A Törvényjavaslat módosításra került.
31.	78. § (10) bekezdés	Határozottabb megfogalmazás javasolt: „figyelembe veszi”. A kötelező figyelembe vétel nem járna a mérlegelési jogkör indokolatlan szűkítésével, ugyanis a szabály nem automatizmust, nem kivonásos matematikai műveletet ír elő.	A Törvényjavaslat módosítása nem indokolt, figyelemmel az Irányelv 18. cikknek (3) bekezdésére.
32.	78. § (10) bekezdés	Kiemelten fontos, hogy az esetlegesen még a jogsértést megállapító határozat meghozatala előtt, peren kívüli megállapodás keretében fizetett kártérítés összege – amely a nemzetközi és uniós trendek alapján kifejezetten komoly is lehet – figyelembe vételre kerüljön a versenyfelügyeleti bírság kiszabása során. Ennek érdekében a Tervezet jelenlegi szövegétől eltérően a „veheti figyelembe” mint lehetőség helyett a mérlegelési jogkör megtartása mellett kötelezettségként (pl. „veszi figyelembe” szöveg javasolt).	A Törvényjavaslat módosítása nem indokolt, figyelemmel az Irányelv 18. cikknek (3) bekezdésére.
33.	79. §	A tervezett módosítás nem fogalmazza meg azon szempontokat, amelyeket a GVH-nak mérlegelnie kell a bírságcsökkentés mértékének meghatározásakor. Ez aggályosnak tűnik, különös tekintettel arra, hogy az egyezség esetében a csökkentés alapját a jogsértés beismerése és a jogorvoslat lehetőségéről történő lemondás jelenti, a vállalkozások „együtműködése” körében jelentős különbségek fogalmilag nem valószínűsíthetők. Amennyiben a módosítás mögött a jogalkotó azon szándéka áll, hogy az egyezség magasabb bírságcsökkentést garantáljon a vállalkozások számára, úgy megfontolandó, hogy a korábbi szabályozásnak megfelelően egy egységes mértéket határozzon meg a jogalkotó, pl. 20, 25 vagy 30%-ot. Ellenkező esetben, a jogbizonytalanság érdekében rögzíteni szükséges a mérlegelés szempontjait (pl. jogsértés jellege, a vállalkozás jogsértésben betöltött szerepe, a jogsértés elismerése körében tanúsított együtműködés stb.).	A Törvényjavaslat módosítása nem indokolt.
34.	88/A. §	A versenyjogi jogsértéssel okozott károk megtérítésére magyar károsult által indított perek esetén a vonatkozó jogszabályi háttérrel és joggyakorlattal összhangban javasolt kimondani, hogy a magyar bíróságoknak is van joghatósága, elkerülendő az ilyen perekben az alperesek időhúzásra alkalmas joghatósági kifogásait.	A Törvényjavaslat módosítása nem indokolt. A megfogalmazott javaslat átvételére nem került sor, mivel az nem illeszkedne a közvetlen hatállyal bíró uniós jogszabályokban megfogalmazott joghatósági szabályok rendszerébe. Erre való tekintettel nincs lehetőség a versenyjogi jogsértéssel kapcsolatos kártérítési ügyekben, az uniós jogi normáktól eltérően meghatározott joghatósági szabályok kialakítására.
35.	88/B. § (1)-(6) bekezdés	Megfontolandó a GVH és az Európai Bizottság közreműködésének szabályait összefoglalóan, egy alcím alatt szerepeltetni. A Törvényjavaslatban	A Törvényjavaslat módosítása nem indokolt, figyelemmel az Irányelv

		jelenleg az erre vonatkozó rendelkezések szétszórtnak találhatók meg (pl. 88/B. § (1)-(6) bekezdésben, a 88/S. §-ban).	szabályozási struktúrájára is.
36.	88/B. § (6) bekezdés	Túlzottan széles jogköröket biztosít a versenyhatóságnak. Egy magánjogi jogvitában, ahol a felek az ügy urai, nem indokolt a GVH számára ilyen jogköröket biztosítani, s az Irányelv sem írja elő ezen jogkörök telepítését.	A Törvényjavaslat módosítása nem indokolt a jelenleg is hatályos rendelkezés vonatkozásában.
37.	88/B. § (8) bekezdés	A „jogsértés megállapító rész” kifejezésnek nincs jogi tartalma. Pontosítani szükséges azzal, hogy a polgári bíróság a GVH jogsértést megállapító jogerős határozatának – a felülvizsgálat során hozott bírósági döntésnek – csak a rendelkező részéhez avagy a rendelkező részéhez és indokolásához is kötve van-e.	A Törvényjavaslat módosítása nem indokolt a jelenleg is hatályos rendelkezés vonatkozásában.
38.	88/B. § (8) bekezdés	Javasolt a Tpt. új 88/B. § (8) bekezdésének törlését, mivel tartalmilag azonos szabályt határoz meg, mint a Tpt. 88/R. § (1) bekezdése, valamint a Tpt. új 88/C. § (4) bekezdésének törlését, mivel tartalmilag azonos szabályt határoz meg, mint Tpt. 88/B. § (7) bekezdése.	A Törvényjavaslat módosítása nem indokolt, a rendelkezések csak részben egyeznek meg és nem ugyanazt szabályozzák.
39.	88/B. § (8) bekezdés	A versenyhatósági döntések kötérejével, illetve felhasználhatóságával kapcsolatban azonosítható néhány ismétlés a 88/B. § (8) bekezdésében és 88/R. §-ban, javasolt ezeket összefoglalóan egy cím alatt szerepeltetni.	A Törvényjavaslat módosítása nem indokolt, a rendelkezések csak részben egyeznek meg és nem ugyanazt szabályozzák.
40.	88/B. § (9) bekezdés	A Tpt. új 88/B. § (9) bekezdése rögzíti a versenyjogi kártérítési perben a felek bizonyítási terhét. A rendelkezés nem veszi figyelembe, hogy a bizonyítási teher másképpen alakul önálló és következményi keresetek esetén: következményi kereset esetén (amikor a keresetindítás időpontjában a versenyhatóság az érintett ügyben már döntést hozott) a jogsértést alátámasztó tényeket nem szükséges, míg a csoportos mentesülés vagy egyedi mentesülés hatálya alá tartozást nem is lehetséges bizonyítani. Erre tekintettel indokoltnak tartjuk, hogy a bizonyítási teherre vonatkozó rendelkezés kizárólag azokra az esetekre vonatkozzon, amikor a Tpt. új 88/R. § szerinti határozat nem áll rendelkezésre.	A Törvényjavaslat módosításra került.
41.	88/C. § (3) bekezdése	Az ügyek egyesítésének célja a pergazdaságosság. A bírói mérlegelés lehetősége a jogintézmény szükségyszerű velejárója, hiszen a jogalkalmazó csak a konkrét ügyek kontextusában tudja megítélni, hogy az egyesítés pergazdaságossági szempontból pozitív vagy negatív hatású lesz. A kötelező egyesítés előírása nem indokolt. .	A Törvényjavaslat észrevétel szerinti módosítása nem indokolt, a versenyjogi kártérítési perek jellegére figyelemmel szükséges a perek egyesítésének előírása.
42.	88/C. § (4) bekezdés	Javasolt a Tpt. új 88/B. § (8) bekezdésének törlése, mivel tartalmilag azonos szabályt határoz meg, mint a Tpt. 88/R. § (1) bekezdése, valamint a Tpt. új 88/C. § (4) bekezdésének törlését, mivel tartalmilag azonos szabályt határoz meg mint Tpt. 88/B. § (7) bekezdése.	A Törvényjavaslat észrevétel szerinti módosítása nem indokolt, a két rendelkezés nem azonos.
43.	88/D. § (1) bekezdés	Alapelvei szinten egyet lehet érteni azzal, hogy a károsult felet teljes kártérítési összeg illeti meg, de a teljes kártérítés elvének feltétlen érvényesülése a versenyhatósági bírsággal együtt adott esetben túl nagy terheket róhat a károkozó félre. Megfontolandó biztosítani a bíróság	A Törvényjavaslat észrevétel szerinti módosítása nem indokolt, az Irányelv a teljes kártérítés elvének érvényesülését írja elő, amellyel nem lenne

		számára a kártérítési összeg méltányossági alapú csökkentésének lehetőségét a versenyjogi jogsértéssel összefüggő kártérítési perekben is.	összhangban a méltányosság engedése
44.	88/D. § (2) bekezdés	Az Európai Unió Bírósága a Courage ügyben hozott ítéletében rögzítette, hogy a versenykorlátozó szerződésben részt vevő fél igényelhet kártérítést, kivéve, ha a versenykorlátozás tekintetében jelentős felelősség terheli. Erre tekintettel javasoljuk a Tptv. új 88/D. §-ának kiegészítését oly módon, hogy kifejezetten rögzítse, hogy bíróság az eset összes körülményének mérlegelése alapján dönthet úgy, hogy vertikális versenyjogi jogsértés esetén a károsult beleegyezése mint a károkozás jogellenessége alóli kivétel nem alkalmazható.	A Törvényjavaslat észrevétel szerinti módosítása nem indokolt, a vertikális viszonyokban is hiányzik a sértetti beleegyezés.
45.	88/E. § bekezdés		A Törvényjavaslat észrevétel szerinti módosítása nem indokolt, a vertikális viszonyokban is hiányzik a sértetti beleegyezés.
46.	88/F. § (1) bekezdés	A Tv. javaslat több jogkövetkezményt fűz az alternatív vitarendezés során létrejött megállapodáshoz [Tptv. 78. § (10) bekezdés: enyhítő körülmény, Tptv. 88/F. §: kártérítés korlátozása az egyezség szerinti összegre; Tptv. 88/T. § (3) bekezdés: elévülés nyugvása]. Bár a Tptv. 78. § (10) bekezdésének szövege megfelel az Irányelv 2. cikk 21. pontjának, célszerűnek tartanánk, ha a Tv. javaslat az Irányelv (48) preambulumbekézdésének megfelelően pontosabban meghatározná mi minősül a jogvita peren kívüli rendezésének (pl. közvetítés, választottbírósi eljárás), különös tekintettel arra, hogy a Pp. 121/A. § azonos elnevezéssel már szabályoz egy jogintézményt, mely azonban csak gazdálkodó szervezetek egymás közötti jogvitáiban irányadó. Fontosnak tartanánk annak tisztázását is, hogy a Pp. 148. §-a szerinti (perbeli) egyezség azonos megítélés alá esik-e, különös tekintettel a Pp. 148. § (2) bekezdésére (közvetítői eljárás útján létrehozott perbeli egyezség). Továbbá, javasoljuk a Tptv. új 88/F. § (1) bekezdésének szövegezésének pontosítását.	A Törvényjavaslat javaslat szerinti módosítása nem indokolt, a 78. § (10) bekezdés rögzíti, hogy alternatív vitarendezésnek minősül peren kívüli eljárás.
47.	88/G. § (1) bekezdés		A Törvényjavaslat módosításra került.
48.	88/G. § (2) bekezdés	A Tptv. új 88/G. § (4) bekezdésének olyan értelmezése is elképzelhető, hogy a bíróságnak egyfajta hivatalból bizonyítást kell folytatnia a per tárgyával összefüggő, de előtte folyó perrel nem egyesíthető per adatainak figyelembe vételének előírásával. Az ezzel kapcsolatos (felek perbeli rendelkezési jogára vonatkozó) aggályok csökkentése érdekében szükségesnek tartjuk annak rögzítését, hogy a bíróság a figyelembe venni kívánt adatokat köteles a felekkel közölni és lehetővé tenni a felek számára, hogy azok tekintetében nyilatkozzanak. Megjegyezzük továbbá, hogy Tv. javaslat nem tartalmaz az Irányelv 12. cikk (5) bekezdésének	A Törvényjavaslat módosításra került.

		megfelelő rendelkezést. Javasoljuk megfontolni a Tpv. új 88/G. §-ának kiegészítését.	
49.	88/G. § (4) bekezdés	A Tpv. új 88/G. § (4) bekezdésének olyan értelmezése is elképzelhető, hogy a bíróságnak egyfajta hivatalból bizonyítást kell folytatnia a per tárgyával összefüggő, de előtte folyó perrel nem egyesíthető per adatainak figyelembe vételének előírásával. Az ezzel kapcsolatos (felek perbeli rendelkezési jogára vonatkozó) aggályok csökkentése érdekében szükségesnek tartjuk annak rögzítését, hogy a bíróság a figyelembe venni kívánt adatokat köteles a felekkel közölni és lehetővé tenni a felek számára, hogy azok tekintetében nyilatkozzanak.	A Törvényjavaslat javaslat módosításra került.
50.	88/I. § (3) bekezdés	A Tpv. új 88/I. § (3) bekezdése kizárólag az engedékenység alapján mentesülő vállalkozás többi jogsértő vállalkozás felé fennálló megtérítési kötelezettségéről rendelkezik, az engedékenység alapján mentesülő vállalkozáson kívüli többi jogsértő vállalkozás egymás felé fennálló megtérítési kötelezettségéről nem. Ezt javasoljuk pótolni. Figyelembe veendő az Irányelv (37) preambulumbekkezdése is. Felvetődhet a kérdés, hogy a versenyjogi jogsértéseken alapuló kártérítési igények esetén a megtérítési igény más alapokon nyugodjon mint a Ptk. 6:524. § (2) bekezdése, mely szerint a relatív felelősség (és megtérítési igény) a felróhatóság vagy közrehatás arányában alakul, vagy egyenlő arányban a többi károkozóval.	A Törvényjavaslat javaslat szerinti módosítása nem indokolt, a javaslat nem megalapozott.
51.	88/I. §	A Ptk. 6:521. §-a alapján nem állapítható meg okozati összefüggés azzal a kárral kapcsolatban, amelyet a károkozó nem látott előre és nem is kellett előre látnia. Kartellek esetén nem egyértelmű, hogy a nagyméretű vállalkozások tekintetében az előreláthatóság követelményét másképpen kell-e megítélni. Az AmCham szerint az előreláthatóság nemcsak a vállalkozás méretétől (s ehhez kötődően a nagyobb erőforrásoktól, szakértői jogi stábtól), hanem a jogsértés jellegétől is függ. Vannak nyilvánvalóan jogsértő versenykorlátozások, és vannak vitatható esetek, amelyek esetében az előreláthatóság egy nagyobb vállalkozástól sem várható el.	A Törvényjavaslat javaslat szerinti módosítása nem indokolt, a javaslat nem megalapozott.
52.	88/J. §	A Törvényjavaslat csak a minősített adat védelmére van tekintettel, amely alkotmányossági gondokat vethet fel például az ügyvédi és egyéb szakmai titokkal kapcsolatban. A jogszabályban meghatározott ágazati titkok vonatkozásában is hiányos a szabályozás. A célszerű döntés tehát az lenne, hogy ha a titoknak minősülő adatokat egyes esetekben csak a bíróság és a kirendelt szakértő ismerné meg. Ez lehetővé tenné azoknak a releváns bizonyítási eszközöknek a felhasználását is, amelyek vonatkozásban a feltárára kötelezett személy alappal hivatkozna érdekeinek aránytalan sérelmére, ezen keresztül a bizonyítékfeltárás kizártságára.	A Törvényjavaslat javaslat szerinti módosítása nem indokolt, figyelemmel a 88/K. § (2) bekezdés c) pontra és a 88/M. § (2) bekezdésre.
53.	88/K. §		A Törvényjavaslat javaslat

			szerinti módosítása nem indokolt, a javaslat elfogadása az Irányelvben foglaltaktól való eltérést eredményezné.
54.	88/L. § (1) és (2) bekezdés	A Tpvt. új 88/L. § (1) bekezdése a bizonyítékfeltárási indítvány tárgyában hozott bírósági végzéssel szemben lehetővé teszi a kötelezett fellebbezését. Indokolt annak rögzítése, hogy a fellebbezésnek a bizonyítékfeltárás végrehajtására halasztó hatálya van. A Tpvt. új 88/L. § (2) bekezdése kizárja a bizonyítékfeltárással kapcsolatos meghallgatás vagy nyilatkozat tekintetében az igazolási kérelem benyújtásának lehetőségét. A jogvesztő határidő kikötését nem indokoltnak, ezért javasolt a rendelkezés törlése.	A Törvényjavaslat részben módosításra került.
55.	88/L. § (3) bekezdés	A Tpvt. 88/L. § (3) bekezdésének tervezett rendelkezése zavaros. Valószínűleg arról szólna, hogy tanúként kell vagy lehet meghallgatni – a jogalkotói szándék nem egyértelmű - a bizonyíték feltárással kötelezett személyt. A rendelkezés átfogalmazása mindenképpen indokoltnak tűnik. A bizonyíték feltárással jogi személy is kötelezhető, de a Tpvt. 88/L. § (3) bekezdése erre nincs figyelemmel. (A rendelkezésből nem következik, hogy a feltárással kötelezett jogi személy részéről kit is kellene meghallgatni.)	A Törvényjavaslat módosítása nem indokolt, a felvetet kérdést az általános szabályok rendezik.
56.	88/L. § (3) bekezdés	A Tervezet hangsúlyozza a Pp. szubszidiárius jellegét, néhány alkalommal mégis megismétli annak rendelkezéseit (pl. 88/L. § (3) bekezdés, 88/Q. § (4) bekezdés). Javasolt ezen ismétlések törlése.	A Törvényjavaslat észrevétel szerinti módosítása nem indokolt. A 88/L. § (3) bekezdés nem a Pp. átvétele, mert ott nem szerepel a bizonyítékfeltárással kötelezett személy intézménye.
57.	88/M. §	A Tpvt. 43/B. § (2) bekezdése alapján korlátozottan megismerhető adat a hivatás gyakorlásához kötött titoknak minősülő adat. Ilyen hivatás gyakorlásához kötött titoknak minősül az ügyvédekről szóló 1998. évi XI. törvény ("Üt.") 8. § (1) bekezdése szerinti ügyvédi titok is. Az Üt. 8. § (3) bekezdése alapján az ügyvéd kizárólag a megbízó felmentése alapján tárhatja fel az ügyvédi titoknak minősülő adatokat és iratokat. A Tpvt. új 88/N. § (1) bekezdés c) pontja szerint a védekezés céljából készült irat feltárása nem rendelhető el. Ugyanakkor vannak olyan iratok, melyek nem minősülnek védekezés céljából készült iratnak, de ügyvédi titkot tartalmazó iratnak igen. Az ilyen iratokhoz való hozzáférés a megbízó felmentése hiányában ellentétes lenne az ügyvédi tevékenység jellegével. A Pp. 170. § (1) bekezdés c) pontja alapján az ügyvéd a tanúvallomást is megtagadhatja, ha azzal titoktartási köteleességét megsértene. A Tpvt. új 88/M. § (1) bekezdése ezeket a rendelkezéseket kívánja felülrni. Ez komoly alkotmányjogi aggályokat is felvethetne.	A Törvényjavaslat részben módosításra került, részben a javaslat nem megalapozott, mivel az Irányelv is szélesebb körben, nemcsak az üzleti titokról rendelkezik.

		Az Irányelv 5. cikk (4) bekezdésében kizárólag a bizalmas (üzleti titoknak minősülő) információkat tartalmazó bizonyítékok feltárását kívánja lehetővé tenni, így a Tpvt. új 88/M. § (1) bekezdésének ebből szempontból jogalapja sincs. Erre tekintettel javasoljuk a rendelkezés korlátozását az üzleti titkot tartalmazó bizonyítékokra. Továbbá, javasolt, hogy a Tpvt. új 88/M. § (2) bekezdése kifejezetten rögzítse, hogy a feltárt korlátozottan megismerhető adatot tartalmazó bizonyítékot megismerő felek a megismert adatokat kizárólag abban a versenyjogi kártérítési perben használhatják fel, melyben a bizonyítékkeltetési iratukat előterjesztették.	
58.	88/N. § (1) bekezdés c) pont	Javasolt, hogy a Tpvt. új 88/N. § (1) bekezdés c) pontja tegye egyértelművé, hogy védekezés céljából készült iratnak kizárólag a Tpvt. 65/C. § szerinti irat minősül.	A Törvényjavaslat módosításra került.
59.	88/Q. § (4) bekezdés	A Törvényjavaslat hangsúlyozza a Pp. szubszidiárius jellegét, néhány alkalommal mégis megismétli annak rendelkezéseit (pl. 88/L. § (3) bekezdés, 88/Q. § (4) bekezdés). Javasolt ezen ismétlések törlése.	A Törvényjavaslat észrevétel szerinti módosítása nem indokolt. A 88/Q. § (4) bekezdése az (1) bekezdésre utal, amely nincs a Pp.-ben.
60.	88/Q. § (6) bekezdés	Javasoljuk, hogy a Tpvt. új 88/Q. §-a kifejezetten rögzítse, hogy a bizonyíték-feltárási kötelezettség megszegése (perújítási okot megalapozó bizonyíték bemutatásának elmulasztása vagy megsemmisítése) perújítást tesz lehetővé.	A Törvényjavaslat nem került módosításra, a javaslat nem megalapozott.
61.	88/R. §	A versenyhatósági döntések kötőerejével, illetve felhasználhatóságával kapcsolatban azonosítható néhány ismétlés a 88/B. § (8) bekezdésében és 88/R. §-ban, javasolt ezeket összefoglalóan egy cím alatt szerepeltetni.	A Törvényjavaslat módosítása nem indokolt, a javaslat nem megalapozott, a két rendelkezés nem azonos.
62.	88/S. §	Megfontolandó a GVH és az Európai Bizottság közreműködésének szabályait összefoglalóan, egy alcím alatt szerepeltetni. A Tervezetben jelenleg az erre vonatkozó rendelkezések szétszórtan találhatók meg (pl. 88/B. § (1)-(6) bekezdésben, a 88/S. §-ban).	A Törvényjavaslat módosítása nem indokolt, az adott rendelkezések nem szerepeltethetők egy alcím alatt, mert részben eltérő szabályok vonatkoznak rájuk, illetve figyelemmel kell lenni a tagállami versenyhatóság kategóriájára is..
63.	88/T. § (2) bekezdés	A Tpvt. új 88/T. § (2) bekezdése értelmezhető úgy, hogy a kártérítési igény elévülése csak a GVH határozatának meghozataláig nyugszik. A magyar jog alapján ugyanis a GVH határozata ellen rendes jogorvoslatnak, fellebbezésnek nincs helye, a határozatnak csak bírósági felülvizsgálata kérhető, vagyis a GVH határozata a meghozatallal jogerőssé válik. Ugyanakkor az Irányelv 10. cikk (4) bekezdése - a 2. cikk 11. pontjára tekintettel - a nyugvás végét nem feltétlenül a versenyhatóság jogsértést megállapító határozatához köti. Erre tekintettel javasolt a Tpvt. új 88/T. § (2) bekezdésének kiegészítése.	A Törvényjavaslat módosításra került.
64.	91/H. §	A Tpvt. új 91/H. § (3) bekezdése a bíróságok és az Európai Bizottság együttműködésére a Tpvt. új 88/B. § (7) bekezdését rendeli alkalmazni. E	A Törvényjavaslat módosítása nem indokolt.

		<p>rendelkezés szerint a bíróság a per tárgyalását felfüggeszti, ha az érintett ügyben a Bizottság eljárást indított. A kötelező felfüggesztésnek számos indoka lehet: a Bizottság jobb helyzetben van a jogsértésről való döntéshez, a Bizottság határozatához a bíróság kötve van és a bíróság az 1/2003/EK rendelet 16. cikk (1) bekezdése alapján köteles elkerülni olyan határozat kibocsátását, amely ellentétben állna a Bizottság tervezett határozatával. Ugyanakkor a kötelező felfüggesztés nem vezethető le az 1/2003/EK rendeletből, mivel az csak lehetőségként szabályozza az eljárás felfüggesztését. Ennek indoka, hogy - ellentétben a GVH-val - a Bizottság eljárására nincs ügyintézési határidő meghatározva, így a Bizottság eljárása évekig elhúzódhat és a bírósági eljárás felfüggesztése erre az időre sértené a jogbiztonságot és a per ésszerű időn belül történő befejezéséhez való jogot [Pp. 2. § (1) bekezdés]. Erre tekintettel javasolt, hogy a Bizottsággal való együttműködés keretében a felfüggesztést a Tv. javaslat lehetőségként szabályozza.</p>	
--	--	--	--